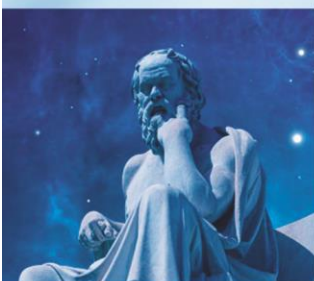

УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР НАУКИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

4 травня 2020 р.

Переяслав

№27

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Матеріали
XXVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»

4 травня 2020 року

Збірник наукових праць

Переяслав– 2020

УНИВЕРСИТЕТ ГРИГОРИЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВЕ

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

Материалы
XXVII Международной научно-практической интернет-конференции
«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»
4 мая 2020 года

Materials
Of the XXVII International scientific and practical Internet-conference
«**Humanitarian space of science: experience and prospects**»
May 4, 2020

Сборник научных трудов
Collection of the scientific materials

Переяслав – 2020
Pereiaslav – 2020

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»: зб. Матеріалів XXVII Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 4 травня 2020 р. – Переяслав, 2020. – Вип. 27. – 220 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Енсеннов К.А. – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії держави КН МОН Республіки Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України Університету Григорія Сковороди в Переяславі, генеральний директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, старший науковий співробітник відділу національних меншин Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф.Кураса НАН України, доцент кафедри політології Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Гайдаєнко І.В. – кандидат історичних наук, учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Вовкодав С.М. – завідувачий науково-дослідного сектора «Музей космоса» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший викладач кафедри професійної освіти Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Вовкодав В.О. – молодший науковий співробітник науково-методичного відділу охорони культурної спадщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», відповідальний секретар редакційної колегії.

«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»: сб. материалов 27 Междунар. научн.-практ. интернет-конф., 4 мая 2020 г. – Переяслав, 2020. – Вып. 27. – 220 с.

«Humanitarian space of science: experience and prospects»: materials of the 27 scientific-practical. Internet Conf., May 4, 2020 – Pereiaslav, 2020. – Vol. 27 – 220 Pages.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины, ректор Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Есенев К.А. – кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории государства КН МОН Республики Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и культуры Украины Университета Григория Сковороды в Переяславе; генеральный директор Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Рык С.Н. – кандидат философских наук, доцент, проректор по научной работе Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Коцур В.В. – кандидат политических наук, старший научный сотрудник отдела национальных меньшинств Института политических и этнонациональных исследований имени И.Ф. Кураса НАН Украины, доцент кафедры политологии Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Гайдаенко И.В. – кандидат исторических наук, ученый секретарь Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Вовкодав С.М. – заведующий научно-исследовательского сектора «Музей космоса» Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший преподаватель кафедры профессионального образования Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Вовкодав В.А. – младший научный сотрудник научно-методического отдела охраны культурного наследия Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», ответственный секретарь редакционной коллегии.

EDITORIAL BOARD:

Kotsur V. – Doctor of History, professor, academician of the NAPS of Ukraine, Rector of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Ensenov K. – Candidate of History, senior research worked of the Institute of History of State KH MES of the Republic of Kazakhstan;

Lukashevich O. – Candidate of History, assistant professor of the Department of the Ukrainian History and Culture of Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav, General Director of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Ryk S. – Candidate of Philosophy, assistant professor, vice-rector for scientific work of Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Kotsur V. – Candidate of Political Sciences, Senior Researcher of the Department of National Minorities of the Institute of Political and Ethnonational Studies named after I.F. Kuras of the National Academy of Sciences of Ukraine, Associate Professor of Political Science of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Gaidaenko I. – Candidate of History, Scientific Secretary of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Secretary of Council of Young Scientists of the University;

Vovkodav S. – Head of the research sector «Space Museum» National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Lukashevich Y. – Senior lecturer of the Professional Education department of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Vovkodav V. – Junior research worked of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Executive Secretary.

ISSN 2523-4900

©УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВЕ

©HRYHORII SKOVORODA UNIVERSITY IN
PEREIASLAV

ЗМІСТ/СОДЕРЖАНИЕ/CONTENTS:	
СЕКЦІЯ: ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ	
<i>Грина Арсененко, Валентина Іванова, Ярослав Непица</i> МИСТЕЦТВО ТКАЦТВА СЕЛА ГУСАРКА БІЛЬМАЦЬКОГО РАЙОНУ, ЯК ЕЛЕМЕНТ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	9
СЕКЦІЯ: ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	
<i>Олександра Гелета</i> ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	15
<i>Яна Козярська</i> ЩОДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	20
<i>Вікторія Суботіна</i> СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	24
СЕКЦІЯ: ЕКОЛОГІЯ	
<i>Анна Дерман, Алина Мезяк, Виктор Шумак</i> КУРЕНИЕ КАК ФАКТОР ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ОПАСНОСТИ	29
<i>Daria Naumenko</i> THE WATER CALTROP IMPACT ON THE ECOLOGICAL STATUS OF RESERVOIRS IN UKRAINE	33
<i>Полина Савчук, Элина Несевера</i> ВЛИЯНИЕ АТОМНОЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИИ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ	35
СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА	
<i>Василина Гореча</i> ФІНАНСОВИЙ СТАН АТ «КРЕДОБАНК» НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ НОРМАТИВІВ ТА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ	40
<i>Василина Гореча, Андріана Дрозд</i> LVIV CROISSANTS ЯК ОСНОВНИЙ ФРАНЧАЙЗЕР ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	45
<i>Василина Гореча, Андріана Сегелин</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ	50
<i>Руслан Греков, Владислав Юлдашев</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТОВАРОЗНАВСТВА	54
<i>Анна Дерман, Алина Мезяк</i> ДИНАМИКА ЗАНЯТОСТІ ТРУДОВИХ РЕСУРСОВ В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	57
<i>Андріана Дрозд</i> FINScore ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВІДСТЕЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НАДІЙНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ	62
<i>Богдан Нсенгimana</i> КУЛЬТ ДЕНЕГ КАК ОДНА ИЗ ГЛОБАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОГО ОБЩЕСТВА	67

Евеліна Родіонова	
АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»	72
Єлизавета Сідякіна, Марія Хорова	
ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ	77
Діана Тетеря	
МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПРОФЕСІЯ СЬОГОДЕННЯ	81
Орест Шумський, Наталя Попович, Ганна Сидорак	
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ЗНАКИ ДЛЯ МАРКУВАННЯ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ ЖІНОЧОГО ШКІРЯНОГО ВЗУТТЯ	84
СЕКЦІЯ: ІСТОРІЯ	
Ольга Брель	
ЧИГИРИН У ПАНЕГРИКУ О. БУЧИНСЬКОГО-ЯСКОЛЬДА 1678 Р.	96
Світлана Зубер	
МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ СІКОРСЬКИЙ: ЩЕ ДЕКІЛЬКА СУБ'ЕКТИВНИХ ДУМОК	101
СЕКЦІЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЯ	
Алла Дмитренко	
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗЕЄЗНАВСТВО, ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО»	107
Міронова Тетяна	
КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК СПРИЙНЯТТЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ	112
СЕКЦІЯ: МЕДИЦИНА	
Alhilali Ahmed Mohammed Kaayem, Nina Kanunnikava	
STUDYING OF CHANGES OF LIVER FUNCTIONAL STATE INDICATORS IN THE BLOOD OF IRAQI PATIENTS WITH LIVER DISEASES	119
СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО	
Ілля Лашко	
ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ СОЛОМ'ЯНИХ ОБ'ЄМНИХ ВИРОБІВ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ	124
Яна Лашко	
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ І РЕСТАВРАЦІЯ ФЕРЕТРОНІВ ЯК ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ	129
Наталія Мендерецька	
РОЗВИТОК СКЛЯРСТВА НА ТЕРЕНАХ КАМ'ЯНЕЧЧИНИ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	134
СЕКЦІЯ: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
Роман Білик	
ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	139

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

Юлія Богуславська СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СІМ'Ї ДЛЯ ПІДЛІТКІВ ТА ЮНАКІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	145
Ірина Граничко ЗМІСТ ТА ФОРМИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СІМ'ЄЮ	151
Ганна Кіщенко ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	155
Неля Рішко ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	160
Дарія Хімич ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗУМОВОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПІДЛІТКІВ: ОГЛЯД ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	164

СЕКЦІЯ: ПСИХОЛОГІЯ

Ніна Атаманчук ПІДВИЩЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС АРТ-ТЕХНІК	168
Наталія Жиляк ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОМОТООРНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СУБ'ЄКТА НА РІЗНИХ РІВНЯХ ПОБУДОВИ РУХІВ	170
Наталія Попадинець ТОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	175

СЕКЦІЯ: ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

Влада Білогур, Вадим Бутенко, Богдан Ремез ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЛІДЕРСТВА В КОМАНДАХ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ	179
Оксана Ковальчук, Євген Гузій, Ілля Кучиренко ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СПОРТСМЕНІВ У БОДІБІЛДІНГУ	183
Оксана Ковальчук, Галина Третякова, Яна Рибалко СТАН ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ У БАСКЕТБОЛІ	187
Олена Котова, Олена Муріч, Віктор Ушаков ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	190
Максим Купресніко, Ганна Москальова, Єлизавета Ковальова ПРОФІЛАКТИКА ТРАВМАТИЗМУ В БАСКЕТБОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІЗОМЕТРИЧНИХ ВПРАВ	195

Олександр Майдебур

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ
КОЛЕДЖУ 200

Тетяна Христова, Олександра Діденко

РОЗВИТОК ШВИДКОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБАМИ ТАЕКВОН-ДО 206

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Юлія Крапива, Анастасія Масленікова

ОБРАЗ ЖІНКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДВОХ КУЛЬТУР 211

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

УДК 796.077.2:37.035.91

*Влада Білогур, Вадим Бутенко, Богдан Ремез
(Мелітополь, Україна)***ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЛІДЕРСТВА В
КОМАНДАХ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ**

Спортивна діяльність носить колективний характер, протікає і готується в присутності інших людей і за їх участю. Спортивна команда представляє собою колектив зі своїми психологічними особливостями, в якому між спортсменами складаються певні відносини. Створити хорошиий соціально-психологічний клімат в спортивному колективі, підібрати команду так, щоб всі її члени не тільки успішно взаємодіяли на полі, майданчику, а й гармоніювали між собою як особистості, побудувати правильні взаємини в колективі - велике мистецтво і велика педагогічна праця. На формування взаємовідносин між спортсменами в спортивній команді впливає низка об'єктивних і суб'єктивних факторів, а також роль соціально-психологічних факторів. Одним з таких факторів є соціально-психологічний феномен лідерства в спортивній команді.

Ключові слова: *лідерство, спортивна команда, ігрові види спорту, спортивна діяльність, психолого-педагогічний супровід.*

Sports activities are collective in nature, occurring and prepared in the presence and participation of others. The sports team is a team with its psychological characteristics, in which certain relationships are formed between athletes. Create a good social and psychological climate in the sports team, select a team so that all its members not only successfully interact on the field, playground, but also harmonize with each other as individuals, build the right relationships in the team - great art and great pedagogical work. A number of objective and subjective factors, as well as the role of social and psychological factors, influence the formation of relationships between athletes in the sports team. One such factor is the socio-psychological phenomenon of leadership in the sports team.

Key words: *leadership, sports team, game sports, sports activity, psychological and pedagogical support.*

На сучасному етапі розвитку олімпійського і професійного спорту в Україні важливим є постійне вдосконалення спортивної підготовки спортсменів та підвищення ефективності управління навчально-тренувальним процесом. Успіх спортивної діяльності в ігрових видах спорту забезпечується не лише зусиллями окремих спортсменів, а й спільними зусиллями та діями всієї команди, що накладає відбиток на процес підготовки спортсменів, на його структуру, зміст змагальних, тренувальних засобів, методів контролю.

Виходячи з огляду теоретичних та практичних робіт науковців у галузі психології спорту [9; 10; 11] слід визначити, що особливу увагу необхідно приділити психологічному забезпеченню підготовки спортсменів, зокрема

вихованню умінь, спрямованих на мобілізацію резервів психіки спортсменів, що забезпечує високу ефективність навчально-тренувального процесу, високу надійність та результативність змагальної діяльності.

Розвиток спортивно-ігрової діяльності в сучасному спорті та пов'язаних з ним перетворень, їх динамізм впливають на підвищення вимог до особистості спортсмена, який має бути здатен до саморозвитку та самовдосконалення. Професійному спорту потрібні гравці, які здатні брати на себе відповідальність в рішенні оперативних ігрових задач та вести за собою [4; 7]. Саме тому особливій важливості набуває розвиток лідерства в спортивних командах з ігрових видів спорту, де існують всі умови для його вдосконалення.

В ігрових видах спорту підвищення ефективності спортивно-ігрової діяльності потребує ретельного вивчення специфічних здібностей психології малої групи, в тому числі розгляду різних групових феноменів, одним з яких є лідерство [5, с. 24].

Спортивна наука дає змогу вивчати лідерство в командах з ігрових видів спорту, що є необхідним для ефективної організації та координації взаємодії спортсменів як в навчально-тренувальній, так і в змагальній діяльності, а також дослідити закономірності процесів формування та розвитку лідерства. Такі завдання визначають і окремі проблеми: аналіз особливостей особистісних якостей лідерів, визначення методів тренування, які враховують особливості лідерської поведінки. Таким чином, дослідження окремих сторін особистості лідера можуть і мають бути використані для вдосконалення управління лідерськими процесами, а взаємозв'язок лідерства та ефективності спортивно-ігрової діяльності є на сьогодні актуальною проблемою.

Аналіз літературних джерел дозволяє заключити, що актуальність дослідження лідерства в спортивних командах з ігрових видів спорту визначається незавершеністю наукових розробок цього феномену як в теоретико-методологічному, так і в науково-прикладному, експериментальному відношенні. Потреба у створенні оригінальної концепції лідерства, в її теоретико-експериментальному обґрунтуванні відчувається у сучасній психології спорту. Розширення і поглиблення розуміння сутності, природи лідерства, його закономірностей і механізмів, його структури та функцій вимагає нових розробок, нового аналітико-синтетичного осмислення наукових даних.

У спортивній діяльності збірних команд з ігрових видів спорту, лідерство, поряд з керівництвом, є необхідною умовою ефективного вирішення спортивних завдань, особливо в змагальній діяльності, коли функції і реальні можливості тренера, як керівника команди, суворо регламентовані, істотно обмежені або просто заборонені правилами змагань. За таких обставин незмірно зростає можливість лідера здійснювати управління спортивною командою і направляти зусилля її учасників до досягнення діяльнісно-значущих спортивних цілей [1, с. 37].

Лідерство, як соціально-психологічне явище в спортивній команді, охоплює широке коло питань спортивного життя. Вплив лідерів проглядається не тільки в цілях, завданнях, інтересах, прямо пов'язаних зі спортом. Він виявляється також в тих випадках життя та діяльності спортсменів і команди,

які опосередковано пов'язані зі спортом, або зовсім не пов'язані зі спортивними інтересами і потребами. Іншими словами, як показують емпіричні та експериментальні факти, проблема лідерства та лідерів у спорті є сьогодні дуже значущою [2].

У ігрових видах спорту в процесі систематичних тренувань формуються навичок та вміння оперативних та колективних дій, забезпечується досить високий рівень загальної працездатності, функціонування центральної нервової системи, зорового аналізатору, розвивається розподіл та переключення уваги, оперативне мислення, емоційна стійкість, ініціативність, комунікативність, завадостійкість, почуття колективізму. Головною ж передумовою в якості умов, які забезпечують ефективність психолого-педагогічного супроводу лідерства виступають створення та підбір комплексу ситуацій від екстремальних до стандартних, в яких вирішуються задачі різного характеру, спрямування та різного рівня [3].

У спортивних іграх загальна фізична підготовка та вправи на закріплення тої або іншої навички можуть виконуватись по черзі з виконанням вправ що втомлюють. Використання спеціалізованих ігор, схожих за своєю структурою з спортивними іграми, дозволяє засвоювати та вдосконалювати основи ведення гри, вдосконалювати техніко-тактичні дії в нападі та захисті, вдосконалювати індивідуальну майстерність, взаємодію в групових та командних тактичних діях, підвищувати якість тактичного мислення, сприяти виявленню ініціативи, витримки, рішучості, наполегливості тощо.

У до змагальному періоді необхідно робити періодичні «зрізи» з метою діагностики стану соціально-психологічного клімату в команді, досліджувати ефективність тих або інших заходів, та їх вплив на психологічний клімат. Такі виміри корисні при вивченні ступеня адаптованості нових гравців, відношення до сумісної діяльності, причин небажання співпрацювати, ефективності керівництва, продуктивності діяльності. На цьому етапі проводяться корекційні бесіди тренера зі спортсменами, ведення тренером щоденника «Аналіз поведінки спортсменів» та здійснюється його аналіз.

Успіх реалізації тактичних дій залежить не тільки від міжособистісних відношень спортсменів, а й від ініціативи та творчості гравців. Правильна взаємодія всіх гравців та сумісне рішення тактичних задач з максимальним використанням знань та вмінь кожного – обов'язкова умова командних дій. Для перевірки стану психофізіологічних функцій, визначалися типологічні особливості прояву властивостей нервової системи на основі сенсомоторних реакцій в умовах переробки зорової інформації різного ступеня складності [8].

В змагальному періоді (календарні змагання) велика увага приділяється тактиці гри, одночасно з цим фізична підготовка залишається на високому рівні, об'єм навантаження в змагальному періоді збільшується за рахунок кількості змагань. Основна задача змагального періоду – досягнення максимального спортивного результату за рахунок удосконалення технічних ігрових прийомів в тактичних діях та лідируючих (вольових) якостей [6].

Основним завданням перехідного періоду є поступове зниження навантаження та перехід до активного відпочинку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Артамоновська Є.Г. Проблеми психічної підготовки спортсменів в ігрових видах спорту / Є.Г. Артамоновська, Л.С. Нікітіна, А.Д. Турчак// Тези Всеукр. Наук.-метод. конф. «Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор». – Львів: ЛДФК, 1996. – С. 37.
2. Бендас Т.В. Психологія лидерства: уч. пособие: теория и практика / Т.В. Бендас. – М.; СПб.; Нижний Новгород: Питер, 2009. – 447 с.
3. Бринзак С.С. Прогнозування психологічної сумісності спортсменів у команді: Автореф. дисс. ... канд.наук з ФВ і С: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / С.С. Бринзак. – К.:2009. – 20 с.
4. Воронова В.І. Психологія спорту: Навч. посібник для вищих навч. закладів / В.І. Воронова. – Київ: Олімпійська література, 2007. – 272 с.
5. Гордон С.М. Оценка личности спортсменов разных специализаций и квалификаций (на примере циклических, игровых видов и спортивных единоборств) / С.М. Гордон, А.Б. Ильин // Научно-теоретический журнал, 2003. – №2. – С. 24-26.
6. Діагностика психофізіологічних станів спортсменів / Г. Коробейников, К. Мазманян, Л. Конева та ін. – К.: «Сектор оперативної поліграфії РВІКВ БНАУ», 2008. – 64 с.
7. Костюкевич В.М. Теоретичні та методичні основи моделювання тренувального процесу спортсменів ігрових видів спорту: Автореф. дисс. ... докт. наук з ФВ і С: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / В.М. Костюкевич. – К.:2012. – 45 с.
8. Максименко І.Г. Теоретико-методичні основи багаторічної підготовки юних спортсменів у ігрових іграх: Автореф. дисс. ... докт.наук по ФВ і С: спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / І.Г. Максименко. – К., 2010. – 45 с.
9. Шевандрин Н. И. Основы психологической диагностики: учеб. для студ. Вузов: в 3 ч. / Н. И. Шевандрин. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. –Ч. 1. – 288 с.
10. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості: Навч. пос. / В.Я. Яблонко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 239 с.
11. Burton D. Sport psychology for coaches / D. Burton, T.D. Readeke. – Champaign: Human Kinetics, 2009. – 292 p.
12. Carron A.V. Group dynamics in sport / A.V. Carron, H.A. Haustnblass, M.A. Eys. – 3-rd. – Morgantown: Fitness Informftion Technology, 2005. – 378 p.